

AZ ERDÉLYI MÚZEUM-EGYLET KÖNYVTÁRA 1895-BEN.

Az *Erdélyi Múzeum-Egylet* december hó 2-ikán tartotta Kolozsvárt közgyűlését. A jelentések során dr. *Ferenczi Zoltán*, az egyetemi és múzeumi könyvtárak igazgatója, az Erdélyi Múzeum könyvtárának 1895. évi működéséről a következő jelentést tette, melyet a közgyűlés lelkes éljenzéssel vett tudásul.

I. Az 1895. évben a könyvtár gyarapodott vétel útján 249, ajándékban 515, köteles példányban 491 kötettel és füzettel. Összes gyarapodás e szerint 1253 kötet és füzet. Könyveket adományoztak: Böhm Mihály, a berlini akadémia, Magyar Tud. Akadémia, Palacky, a budapesti magyar nemzeti múzeum növénytani osztálya, dr. Gyalui Farkas, a Katona-kör, Ferenczi Zoltán, Flatt Károly, Réső Emil, a bécsi császári tud. akadémia, a pozsonyi takarékpénztár, az esztergomi érseki hivatal, Veiics László, Tóth Imre, Janet Charles, dr. Schneller István, Weiszberger Ödön, a földmívelésügyi miniszterium, a képviselőház, Reizner János, Nyiri Elek, dr. Szamosi János, dr. Márki Sándor, Hory Béla, Széchy-Lorenz Josephine urnó, dr. Abt Antal, Veress Endre, br. Bánffy Dánielné ő excjá. Kiss Bálint, Kaliáni Ádám, a belügyminiszterium, Budapest főváros tanácsa, dr. Finály Henrik, Kovács Pál, dr. Schulek Vilmos. Az ajándékok közül, mint nagyobbak, kiemelendők az özv. br. Bánffy Dánielné ő excjáé, ki mint már megelőző évi jelentésemben szerencsém volt kiemelni, a Vasárnapi Ujság egy teljes pompás gyűjteményét s 1852-től egy teljes szinlapgyűjteményt adományozott; az 1895-ik évben adományozni méltóztatott az Über Land und Meer 45 kötetét, a Vasárnapi Ujság 1890—1894 évfolyamát, a Magyar Geniusz I. évfolyamát és egy csomó Fővárosi Lapokat, melyekből saját hiányos példányunkat pótoljuk ki; továbbá a Kaliáni Ádám urét, ki 37 művet 37 kötetben, számos képet és czimerrajzot, dr. Finály Henrik urét, ki 7 művet 23 kötetben s a dr. Márki Sándor urét, ki 5 művet 11 kötetben adományozott. Az adományok legnagyobb részét egyébként az itt föl nem sorolt cserepéldányok teszik, melyek szépen kárpótolják egyletünket egyébek mellett a kiadványaira tett költségekért, kivált az orvostermészettudományi szakosztály részéről. A vétel útján szerzett könyvekre kiadatott 1820 frt 68 kr, könyvkötetésre 420 frt, vegyesekre s részben szintén könyvekre 187 frt 70 kr, összesen tehát 2428 frt 38 kr.

A könyvtári munkálatok közül kiemelendők a következők: A szakkatalogus teljesen elkészülvén, ennek folytatólagos kiegészítése az új könyvekről állandóan megtörténik s így állandó teljes szakezím-tár áll a tudományról foglalkozó közönség rendelkezésére.

kezésére. E tekintetben hátralék semmi sincsen. Továbbá ismertes, hogy az 1895. év október—november havában az egyetemi könyvtárral együtt az Erdélyi Múzeum-Egylet könyvtára is a kijelölt új helyiségbe költözött át, az új egyetemi épület színház-utczai szárnyának I. emeletére. A költöztetés összesen 6 hetet vett igénybe, melynek költségeit a nm. vallás- és közoktatásügyi miniszterium fedezte. Azonban egyletünk egyrésztől Gazelli Árpád egyet. napdíjas ur, másrésztől Borbély Márton és László József szolgák buzgalmát e nagy munka körül jutalmazni kívánván, 20—20 frttal járult a nm. vallás- és közoktatásügyi miniszter ur által kiutalt jutalomhoz. Meg kell említenem, hogy e helyiségben könyvtárunk, noha szintén csak ideiglenesen, az előbbinél jóval kellemesebb, száraz és egészséges helyiséghez jutott, azonban jóval szűkebb az előzőnél, úgy hogy a legközelebbi jövőben már szükséges lesz a helyiségek szaporítása, különösen azért, mert könyvtárunk évről-évre nagyobb gyarapodását örvendetes tény gyanánt kell kiemelnem. Ezzel kapcsolatban örvendetes tényként kell jeleznem azt is, hogy *egy modern berendezésű, egészen önálló könyvtárépület emelése elhatározott tény a nm. vallás- és közoktatási miniszteriumban* s e célra egyetemünk t. tanácsa közbenjárására Kolozsvár város nemes közönsége ingyen telket ajánlott fel a Bel- és Kül-Torda-utczák szögletén, 1050 □ m. terjedelemben. Ezzel kapcsolatban áll más részről az a terv, hogy a jelenlegi színház telket vegye meg a vallás- és közoktatásügyi miniszterium s oda, mint szomszédos telekre épüljön a könyvtár, minthogy a telek is nagyobb, majdnem kétakkora s így a jövő terjeszkedés inkább lehető. E terv is mindenesetre komoly figyelemre és tanulmányra való; azonban egy modern berendezésű könyvtárt csak akkor lehet rá építeni, ha a rajta álló jelenlegi összes épületek lerontatnak, s ez csakugyan a conditio sine qua non. Előre haladt a kéziratár fokozatos rendezése is s ebből foly az, hogy ennek újonnan rendezett részéből már is becses adalékokat bocsáthattunk a történelemmel foglalkozók rendelkezésére; azonban a haladás csak lassú lehet, mert munkaerőnk kevés és igénybe vett el nem halasztható tennivalókra, melyek szintén évről-évre szaporodnak, személyzetünk pedig csak a régi.

II. Könyvtárunk használatáról a következőkben adhatok számot: Az egyetemi könyvtárral közös olvasótermünkben az 1895/96. iskolai évben 10 hó alatt megfordult 5988 olvasó, kikből egy hóra esik 750, egy napra 26. Az olvasók száma legnagyobb volt márczius hóban, átlag 20—58 között s legkisebb 1895 szeptember havában, midőn 2—16 között váltakozott. Indexet könyvkivételre letettek 522 darabot, helyi használatra kiadatott 1812 mű, házi használatra 1107 mű. Általában a könyvtár használatában úgy az egyetemi, mint egyletünk könyvtáránál örvendetes a gyarapo-

dás, a mit annak lehet és kell tulajdonítanunk, hogy először a helyiség jobb, kellemesebb, másodsor, hogy egyetemünk hallgató-ságának létszáma gyarapodik évről-évre s így e tekintetben folytonos és állandó növekedés lesz tapasztalható előreláthatólag. Könyvtárunk személyzetében 1895-ben változás nem történt.

A SZEGEDI SOMOGYI-KÖNYVTÁR 1895/96-BAN.

A »Somogyi-Könyvtár« 13-ik, azaz 1895/96. évi állapotáról, a könyvtár használatáról, gyarapodásáról, a czimtározási munkálatok előhaladásáról Reizner János könyvtári igazgató a következő könyvomban sokszorosított jelentésben adott számot.

Az olvasó terem 1895. évi szeptember hó 1-én megnyitvatván, a város által megszerzett természettudományi gyűjteménynek átdolgozása és rendezése miatt f. évi június hó 15-ig állott a közönség használatára.

A 220 látogató napon 2513 olvasója volt a könyvtárnak, a kik összesen 2795 munkát használtak.

A 2513 olvasó közül a délelőtti időszakban 54, hétfőn és csütörtökön pedig a délutáni 6—7 órai időszakban 144 olvasó használta a könyvtárt.

A könyvtár havonkénti használatát a következő táblázat tünteti fel:

Év és hó	Hány nap volt nyitva	Az olvasók száma				Az olvasók		A használt munkák száma
		dél-előtt	dél-után	össze-sen	napi átlag	legna- gyobb	leg- kisebb	
						száma		
1895 szeptember	26	4	207	211	8 ³ / ₂₆	14	2	283
» október	24	11	295	306	12 ¹⁰ / ₂₄	28	3	325
» november	25	5	534	539	21 ¹⁴ / ₂₅	42	6	567
» december	18	9	236	245	13 ¹¹ / ₁₈	24	4	287
1896 január	24	18	266	284	11 ³⁰ / ₂₄	29	3	343
» február	24	1	394	395	16 ¹¹ / ₂₄	29	6	399
» márczius	23	2	258	260	11 ⁷ / ₂₃	23	5	267
» április	15	3	122	125	6 ¹¹ / ₁₅	15	2	174
» május	26	1	114	115	4 ¹¹ / ₂₆	7	2	115
» június	12	—	33	33	2 ⁹ / ₁₂	4	1	35
Összesen	220	54	2459	2513	11 ⁹³ / ₂₂₀	—	—	2795

A 2513 olvasó közül, a társadalmi állást és foglalkozást tekintve, volt: 6 lelkész, használt 15 munkát (1 hírlapot, 1 egyemes földrajzi, 4 magyar történelmi, 3 magyar oklevéltani, 1 magyar földrajzi, 3 magyar irodalomtörténeti, 1 magyar szépirodalmi munkát és 1 vegyes tartalmú folyóiratot); 126 tanár, tanító, használt 296 munkát (13 hírlapot, 2 természettudományi, 1 szépmű-